

**GENERALNY INSPEKTOR
OCHRONY DANYCH
OSOBOWYCH**

dr Wojciech R. Wiewiórowski

Warszawa, dnia 20 kwietnia 2011 r.

DOLiS/DEC-323/11

dot. DOLiS-440-592/10

DECYZJA

Na podstawie art. 104 § 1 i art. 105 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (tekst jedn. Dz. U. z 2000 r. Nr 98, poz. 1071 z późn. zm.), art. 12 pkt 2, art. 22 w zw. z art. 29 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (tekst jedn. Dz. U. z 2002 r. Nr 101, poz. 926 z późn. zm.) i art. 5 ustawy z dnia 29 października 2010 r. o zmianie ustawy o ochronie danych osobowych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 229, poz. 1497), po przeprowadzeniu postępowania administracyjnego w sprawie skargi Pani X, prowadzącej działalność gospodarczą, reprezentowanej przez adwokata ŁW, na odmowę udostępnienia przez Spółkę, z siedzibą (...) (w tym adresów IP) użytkowników o pseudonimach „a”, „b”, „e”, „an”, „20”, „no”, „mo”, „aad”, „ma”, „zo”, którzy zamieścili wpisy na portalu internetowym ,

- 1) umarzam postępowanie w zakresie danych osobowych użytkowników o pseudonimach „an”, „20”, „mo”, „zo”,**
- 2) w pozostałym zakresie odmawiam uwzględnienia wniosku.**

Uzasadnienie

Do Biura Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych wpłynęła skarga Pani X, prowadzącej działalność gospodarczą Y(zwanej dalej Skarżącą), reprezentowanej przez adwokata Ł W, na odmowę udostępnienia przez Spółkę, danych osobowych (w tym adresów IP) użytkowników o pseudonimach „ma”, „b”, „e”, „an”, „20”, „no”, „mo”, „aad”, „ma”, „zo”, którzy zamieścili na portalu internetowym X wpisy dotyczące prowadzonej przez Skarżącą działalności. W skardze wskazano, iż działania tych osób zdaniem Skarżącej wypełniają znamiona przestępstwa zniesławienia wskazanego w art. 212 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny (Dz. U. Nr 88, poz. 553 ze zm.), zwanej dalej Kk, oraz, że w chwili obecnej w Sądzie Rejonowym Wydział II Karny na skutek działań podjętych przez Skarżącą toczy się postępowanie z oskarżenia prywatnego, w którego toku Skarżąca została zobowiązana do sprecyzowania aktu oskarżenia o wymagane przepisami prawa elementy. Ponadto w skardze przytoczono treść art. 487 Kpk, zgodnie z którym akt oskarżenia może ograniczyć się do m.in. oznaczenia osoby oskarżonego oraz podniesiono, że konieczne jest oznaczenie osoby oskarżonego poprzez wskazanie danych mających na celu jego identyfikację, takich jak imię, nazwisko, adres. Pełnomocnik Skarżącej wniósł o nakazanie Spółce - na podstawie art. 18 ust. 1 pkt 2 w zw. z art. 29 ust. 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie

danych osobowych (Dz. U. z 2002 r. Nr 101, poz. 926 z późn. zm.), zwanej dalej ustawą - udostępnienia przetwarzanych przez nią danych.

Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych przeprowadził w niniejszej sprawie postępowanie administracyjne, w toku którego ustalił, co następuje.

1. Na forum internetowym w prowadzonym przez Spółkę serwisie X, w wątku zatytułowanym „Y” wpisów dokonali m.in. użytkownicy posługujący się pseudonimami:

- „ma” (w dniu 26.02.20.. r. o godz. 18:19),
- „bi” (w dniu 06.02.20.. r. o godz. 13:59),
- „en” (w dniu 13.11.20.. r. o godz. 17:56),
- „an” (w dniu 16.10.20.. r. o godz. 18:52),
- „20” (w dniu 16.10.20.. r. o godz. 15:39),
- „no” (w dniu 05.10.20.. r. o godz. 14:34 i w dniu 16.10.20.. r. o godz. 7:25),
- „mo” (w dniu 03.10.20.. r. o godz. 21:30 i w dniu 07.10.20.. r. o godz. 12:27),
- „aad” (w dniu 10.08.20.. r. o godz. 11:07),
- „ma” (w dniu 24.03.20.. r. o godz. 18:29),
- „zo” (w dniu 05.03.20.. r. o godz. 10:56).

2. W piśmie z dnia 23 marca 20.. r. (karty 7-10 akt sprawy) pełnomocnik Skarżącej wystąpił do Spółki z wnioskiem o „udostępnienie danych osobowych, w tym numeru IP oraz innych danych osobowych znanych administratorowi portalu X, pozwalających na identyfikację wskazanych poniżej użytkowników tego portalu”, podnosząc, że wpisy zamieszczone przez rzeczonych użytkowników wypełniają znamiona przestępstwa zniesławienia opisanego w art. 212 Kk, a Skarżąca pragnie złożyć prywatny akt oskarżenia w tej sprawie. Wniosek dotyczył danych użytkowników o pseudonimach: „ma”, „bi”, „en”, „an”, „20”, „no”, „mo”, „aad”, „ma”, „zo”. Jako podstawa prawna wniosku został wskazany art. 29 ust. 2 ustawy o ochronie danych osobowych. W powyższym piśmie podniesiono, iż na portalu internetowym X pojawiła się seria wpisów narażających Skarżącą na utratę zaufania, podważających zarówno kompetencje Skarżącej do prowadzenia przedszkola jak i sposób jego prowadzenia oraz wskazano, że uzyskanie wnioskowanych danych jest konieczne w celu wniesienia prywatnego aktu oskarżenia przeciwko użytkownikom forum. Do wniosku dołączono wydruk z forum internetowego zawierający treść wpisów dokonanych przez osoby, których danych wniosek dotyczył.

3. Pismem z dnia 9 kwietnia 20.. r. (karty 18-19 akt sprawy) Spółka odmówiła udostępnienia żądanych danych osobowych wskazując, że zgodnie z obowiązującym prawem wydanie takich danych może nastąpić wyłącznie na żądanie sądu lub prokuratora zawarte w odpowiednim postanowieniu. Spółka wskazała, że informacje o danych osobowych i danych eksploatacyjnych, którymi są np. adresy IP udziela się organom państwa na potrzeby prowadzonych przez nie postępowań oraz poinformowała, że posiadane przez nią dane mogą zostać udostępnione na podstawie art. 218 w związku z art. 236a ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks postępowania karnego (Dz. U. Nr 89, poz. 555 ze zm.), zwanej dalej Kpk, po wydaniu postanowienia o zwolnieniu z zachowania tajemnicy służbowej.

4. Pismem z dnia 13 kwietnia 20.. r. (karta 20 akt sprawy) Sąd Rejonowy w związku z wpływem materiałów sprawy w przedmiocie skargi o czyn z art. 212 § 1 Kk na szkodę Skarżącej, poinformował jej pełnomocnika, że Komisariat Policji wskazał, iż „wyczerpał dostępne działania Policji w przedmiotowej sprawie i w toku prowadzonych czynności ustalił właścicieli/administratorów przydzielonych numerów IP, jednak nie jest możliwe ustalenie pełnych danych osobowych bez wszczęcia/podjęcia postępowania, a strona skarżąca nie wnosi o takie

podjęcie”. Ponadto, Sąd Rejonowy zwrócił się m.in. o wskazanie „czy oskarżyciel prywatny podtrzymuje akt oskarżenia w przedmiotowej sprawie, a jeżeli tak o sprecyzowanie prywatnego aktu oskarżenia o wymagane przepisami prawa elementy (art. 487 kpk)”. W odpowiedzi pełnomocnik Skarżącej w piśmie z dn. 26 kwietnia 20.. r. (karty 21-26 akt sprawy) wskazał, iż podtrzymuje akt oskarżenia oraz wniósł o zobowiązanie Policji na podstawie art. 488 ust. 2 Kpk do podjęcia określonych przed sąd czynności dowodowych polegających m.in. na ustaleniu danych osób dokonujących wpisów w serwisie X.

5. Spółka – zgodnie z jej wyjaśnieniami (karty 31-32 oraz 64-65 akt sprawy) – w związku ze świadczeniem tym osobom usługi polegającej na możliwości zamieszczania wypowiedzi na forum dyskusyjnym w portalu X przetwarza dane osobowe użytkowników:

- „ma” (w zakresie obejmującym adres IP, adres e-mail),
- „bi” (w zakresie obejmującym adres IP, adres e-mail),
- „en” (w zakresie obejmującym adres IP, adres e-mail),
- „an” (w zakresie obejmującym adres IP, adres e-mail, imię, nazwisko, rok urodzenia, adres zamieszkania),
- „20” (w zakresie obejmującym adres IP, adres e-mail, imię, nazwisko, rok urodzenia, adres zamieszkania),
- „no” (w zakresie obejmującym adres IP, adres e-mail),
- „mo” (w zakresie obejmującym adres IP, adres e-mail, imię, nazwisko, rok urodzenia, adres zamieszkania),
- „aad” (w zakresie obejmującym adres IP, adres e-mail, alternatywny adres e-mail),
- „ma” (w zakresie obejmującym adres IP, adres e-mail, imię, nazwisko, rok urodzenia, adres zamieszkania).

6. Spółka przetwarza dane osobowe użytkownika „zo” w zakresie imienia, nazwiska, adresu zamieszkania, NIP, numeru PESEL oraz daty urodzenia w zbiorze o nazwie „S”, w związku z wykonywaniem przez tą osobę na podstawie umowy zlecenia obowiązków tzw. „zewnętrznego” moderatora forum. Przez Spółkę przetwarzane są również informacje o adresie IP i adresie e-mail tego użytkownika.

7. Pełnomocnik Skarżącej w piśmie z dnia 17 stycznia 20.. r. (karty 69-70 akt sprawy) wskazał, iż w wyniku zapoznania się z aktami prowadzonej przez Sąd Rejonowy sprawy o sygn. akt ... uzyskał informacje, że w wyniku działań podjętych przez Komisariat Policji ustalono dane użytkowników, którzy zamieścili wpisy w portalu X. Z powyższego pisma wynika, iż w aktach postępowania znajdują się dane osobowe użytkowników:

- „ma” (w zakresie obejmującym płeć i adres e-mail),
- „bi” (w zakresie obejmującym płeć i adres e-mail),
- „en” (w zakresie obejmującym płeć i adres e-mail),
- „an” (w zakresie obejmującym imię, nazwisko i adres),
- „20” (w zakresie obejmującym imię, nazwisko i adres),
- „no” (w zakresie obejmującym płeć i adres e-mail),
- „mo” (w zakresie obejmującym imię, nazwisko i adres),
- „ma” (w zakresie obejmującym płeć i adres e-mail),
- „zo” (w zakresie obejmującym imię, nazwisko i adres).

Po zapoznaniu się z całością zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych (zwany dalej również Generalnym Inspektorem) zważył, co następuje.

W kwestii danych osobowych użytkowników forum internetowego na portalu X o pseudonimach „an”, „20”, „mo” i „zo” zauważyć należy, że wyjaśnienia złożone przez pełnomocnika Skarżącej wskazują, iż aktualnie zarówno on jak i Sąd Rejonowy prowadzący postępowanie w sprawie popełnienia czynu z art. 212 § 1 Kk na szkodę Skarżącej, posiadają wiedzę na temat imion, nazwisk i adresów tych osób. Mając na uwadze, że działania Skarżącej w niniejszej sprawie miały na celu zebranie danych w tym zakresie jako niezbędnych w jej przekonaniu do zainicjowania postępowania sądowego z oskarżenia prywatnego, uzyskanie przez nią informacji o treści tych danych powoduje, że niniejsze postępowanie - w zakresie dotyczącym użytkowników o pseudonimach „an”, „20”, „mo”, „zo”- staje się bezprzedmiotowe, co skutkuje koniecznością jego umorzenia. Stosownie bowiem do art. 105 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (tekst jedn. Dz. U. z 2000 r. Nr 98, poz. 1071 z późn. zm.), zwanej dalej Kpa, gdy postępowanie z jakiegokolwiek przyczyny stało się bezprzedmiotowe, organ administracji publicznej wydaje decyzję o umorzeniu postępowania. W doktrynie wskazuje się, że: „Bezprzedmiotowość postępowania administracyjnego, o której stanowi art. 105 § 1 Kpa, oznacza, że brak jest któregoś z elementów materialnego stosunku prawnego, a wobec tego nie można wydać decyzji załatwiającej sprawę przez rozstrzygnięcie jej co do istoty. Przestanka umorzenia postępowania może istnieć jeszcze przed wszczęciem postępowania, co zostanie ujawnione dopiero w toczącym się postępowaniu, a może ona powstać także w czasie trwania postępowania, a więc w sprawie już zawisłej przed organem administracyjnym” (B. Adamiak, J. Borkowski, Kodeks postępowania administracyjnego. Komentarz, C.H. Beck, Warszawa 2006, s. 489). Ustalenie przez organ publiczny istnienia przesłanki, o której mowa w art. 105 § 1 Kpa zobowiązuje go, jak podkreśla się w doktrynie i orzecnictwie, do umorzenia postępowania, nie ma bowiem wówczas podstaw do rozstrzygnięcia sprawy co do istoty, a dalsze prowadzenie postępowania w takim przypadku stanowiłoby o jego wadliwości, mającej istotny wpływ na wynik sprawy.

Odnosząc się do kwestii nieudostępnienia danych osobowych użytkowników o pseudonimach „m”, „bi”, „en”, „no”, „aad” i „mal” zauważyć należy, że przepis, który został wskazany jako podstawa prawna skierowanego do Spółki wniosku o udostępnienie danych tj. art. 29 ust. 2 ustawy, przewiduje, że dane mogą zostać udostępnione jeżeli podmiot wnioskujący o ich udostępnienie m.in. w sposób wiarygodny uzasadni potrzebę posiadania tych danych. Zgodnie bowiem z art. 29 ust. 2 ustawy dane osobowe, z wyłączeniem danych, o których mowa w art. 27 ust. 1, mogą być także udostępnione w celach innych niż włączenie do zbioru, innym osobom i podmiotom niż wymienione w ust. 1, jeżeli w sposób wiarygodny uzasadnią potrzebę posiadania tych danych, a ich udostępnienie nie naruszy praw i wolności osób, których dane dotyczą. W myśl art. 29 ust. 3 ustawy dane osobowe udostępnia się na pisemny, umotywowany wniosek, chyba że przepis innej ustawy stanowi inaczej. Wniosek powinien zawierać informacje umożliwiające wyszukanie w zbiorze żądanych danych osobowych oraz wskazywać ich zakres i przeznaczenie. Zaznaczyć jednocześnie należy, że pomimo uchylenia art. 29 ustawy przez art. 1 pkt 7 ustawy z dnia 29 października 2010 r. o zmianie ustawy o ochronie danych osobowych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 229, poz. 1497), która weszła w życie w dniu 7 marca 2011 r, ma on zastosowanie do oceny stanu faktycznego niniejszej sprawy ze względu na treść art. 5 powyższej ustawy, który stanowi, iż do postępowań wszczętych i niezakończonych na podstawie ustawy, o której mowa w art. 1, przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, stosuje się przepisy dotychczasowe. W ocenie Generalnego Inspektora w stanie faktycznym niniejszej sprawy nie występuje określona w

skierowanym do Spółki wniosku potrzeba posiadania danych tj. konieczność wskazania imion, nazwisk i adresów w prywatnym akcie oskarżenia przeciwko wskazanym we wniosku użytkownikom forum. To, że przytoczony w treści skierowanego do Spółki wniosku i odnoszący się do postępowania w sprawach z oskarżenia prywatnego art. 487 Kpk stanowi, iż akt oskarżenia może ograniczyć się do oznaczenia osoby oskarżonego, zarzucanego mu czynu oraz wskazania dowodów, na których opiera się oskarżenie, nie oznacza, że do zainicjowania postępowania z oskarżenia prywatnego konieczna jest znajomość imienia, nazwiska i adresu osoby oskarżonej. Wskazać bowiem należy, iż przepisy Kpk umożliwiają organom ścigania oraz sądom podejmowanie działań mających na celu ustalenie sprawców przestępstw ściganych z oskarżenia prywatnego. Zgodnie bowiem z art. 488 § 1 Kpk, Policja na żądanie pokrzywdzonego przyjmuje ustną lub pisemną skargę i w razie potrzeby zabezpiecza dowody, po czym przesyła skargę do właściwego sądu. Natomiast, w myśl art. 488 § 2 Kpk, na polecenie sądu Policja dokonuje określonych przez sąd czynności dowodowych, po czym ich wyniki przekazuje sądowi. Przepis art. 308 Kpk stosuje się odpowiednio.

W literaturze przedmiotu przyjęto stanowisko, iż skarga pokrzywdzonego skierowana do właściwych organów ścigania może być skierowana także przeciwko anonimowemu sprawcy. W takiej sytuacji, zabezpieczanie dowodów może być połączone z poszukiwaniem dowodów oraz podejmowaniem przez Policję czynności zmierzających do wykrycia sprawcy przestępstwa (W. Grzegorzczak, Kodeks postępowania karnego. Komentarz, Warszawa 2003 r., Wydawnictwo Prawnicze LexisNexis, s. 600). Tym samym, po złożeniu przez pokrzywdzonego przestępstwem ścigany z oskarżenia prywatnego, skargi, w której nie określono sprawców ww. przestępstwa, obowiązek wykrycia sprawcy spoczywa na Policji. Natomiast, po wszczęciu postępowania przed sądem (na skutek wniesienia aktu oskarżenia lub przesłania przez Policję skargi), Policja jest obowiązana dokonać wskazanych wyżej czynności na polecenie sądu. Z powyższego wynika zatem, iż po wszczęciu postępowania sądowego, w przypadku skierowania do sądu prywatnego aktu oskarżenia, w którym nie określono z imienia i nazwiska oskarżonego, sąd dysponuje instrumentami prawnymi pozwalającymi na zobowiązanie Policji do przeprowadzenia określonych czynności dowodowych, mających na celu ustalenie danych osobowych oskarżonego.

Wskazać ponadto należy, że z zebranego w sprawie materiału dowodowego wynika, iż w chwili, gdy wniosek o udostępnienie danych osobowych został skierowany do Spółki, Skarżąca nie była zobowiązana przez sąd do wskazania danych osobowych oskarżonych. Wniosek ten nosi bowiem datę 23 marca 2010 r., Spółka odpowiedziała pismem z dnia 9 kwietnia 20.. r., a pismo Sądu Rejonowego zawierające informację o wpływie materiałów w sprawie skargi dotyczącej popełnienia czynu z art. 212 § 1 Kk na szkodę Skarżącej jest opatrzone datą 13 kwietnia 20.. r. Co więcej, w powyższym piśmie wskazano, iż Komisariat Policji poinformował, że nie może ustalić pełnych danych osobowych bez podjęcia postępowania, o co strona skarżąca nie wnosi. Z powyższego wynika, że to brak informacji, czy oskarżyciel prywatny podtrzymuje akt oskarżenia nie pozwolił Policji na ustalenie potrzebnych danych osobowych. Powyżej wskazane okoliczności świadczą o tym, że wniosek o udostępnienie danych osobowych został złożony „na wszelki wypadek”, nie zaś ze względu na obiektywną potrzebę pozyskania tych danych w celu zainicjowania postępowania z oskarżenia prywatnego, oraz potwierdzają, że w chwili rozpatrywania wniosku przez Spółkę taka potrzeba nie istniała. Ponadto, w ocenie Generalnego Inspektora, potrzeba ta nie istnieje obecnie, bowiem z pisma pełnomocnika Skarżącej z dnia 17 stycznia 20.. r. wynika, że postępowanie w sprawie jest przez Sąd Rejonowy prowadzone. Fakt, że postępowanie sądowe jest prowadzone świadczy jednoznacznie o braku wskazywanej przez

Skarżącą potrzeby posiadania wnioskowanych danych osobowych (konieczność spełnienia wymogów formalnych prywatnego aktu oskarżenia), ponieważ, gdyby prywatny akt oskarżenia zawierał w ocenie sądu braki formalne, zostałby on uznany za bezskuteczny stosownie do treści art. 120 Kpk, zgodnie z którym jeżeli pismo nie odpowiada wymaganiom formalnym, przewidzianym w art. 119 lub w przepisach szczególnych, a brak jest tego rodzaju, że pismo nie może otrzymać biegu, albo brak polega na niezłożeniu należytych opłat lub upoważnienia do podjęcia czynności procesowej, wzywa się osobę, od której pismo pochodzi, do usunięcia braku w terminie 7 dni (§ 1). W razie uzupełnienia braku w terminie, pismo wywołuje skutki od dnia jego wniesienia. W razie nieuzupełnienia braku w terminie, pismo uznaje się za bezskuteczne, o czym należy pouczyć przy doręczeniu wezwania (§ 2). Zatem, ze względu na brak wiarygodnie uzasadnionej potrzeby udostępnienia Skarżącej danych osobowych użytkowników o pseudonimach „ma”, „bi”, „en”, „no”, „aai „ma”, należy w tym zakresie odmówić uwzględnienia wniosku.

Podsumowując, ze względu na fakt, iż zarówno pełnomocnik Skarżącej, jak i sąd przed którym toczy się postępowanie z oskarżenia prywatnego Skarżącej, dysponują informacjami o imionach, nazwiskach i adresach użytkowników o pseudonimach „an”, „20 „mo”, „zo” postępowanie dotyczące danych tych użytkowników stało się bezprzedmiotowe, w związku z czym należy je w tym zakresie umorzyć. W pozostałym zakresie, ze względu na brak wiarygodnie uzasadnionej potrzeby udostępnienia Skarżącej żądanych danych osobowych należy odmówić uwzględnienia wniosku.

Mając na uwadze powyższe, Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych, rozstrzygnął jak na wstępie.

Na podstawie art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (tekst jedn. Dz. U. z 2002 r. Nr 101, poz. 926 z późn. zm.) i art. 129 § 2 w zw. z art. 127 § 3 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (tekst jedn. Dz. U. z 2000 r. Nr 98, poz. 1071 z późn. zm.), strona niezadowolona z niniejszej decyzji, w terminie 14 dni od dnia jej doręczenia, może zwrócić się do Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych (adres: Biuro Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych, ul. Stawki 2, 00-193 Warszawa) z wnioskiem o ponowne rozpatrzenie sprawy.